

„Danstereen“

et halvugentligt Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika, udgivet af DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

„Danstereen“ udkommer hver Tirsdag og Fredag Pris pr. Aargang de Forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00 Bladet betales i Forud.

Beskrivelse, Betaling, Adressforandring og andet angaaende Bladet adresseres: DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

Redaktør: A. M. Andersen. Alle Bidrag til „Danstereen“'s Indhold: Afhandlinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, bedes adresseret: A. M. Andersen, Blair, Nebr.

Entered at Blair Postoffice as second-class matter.

Advertising Rates made known upon application.

I Tilfælde af Uregelmæssigheder ved Modtagelsen bedes man skrive til det stedlige Postkontor. Skulde det ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danstereen“'s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, der avorterer i Bladet, enten for at løse hos dem eller for at lade Oplysning om det avorterende, bedes de altid omtale, at de lade avorteremidlet i dette Blad. Det vil være til gensidig Nytte.

Man maa haabe, bemærker „Chi. Rec. Ser.“, at Harry Whitney har fortalt en Historie (om Dr. Cook), som han vil sige op til.

Forstmeester Binchot vil ikke refigurere. Hvorfor skulde han heller gøre Modstanderne af Taxis Administration den Glæde. Administrationens Modstandere er for Sjæftedelen og saa hans Modstandere.

Dr. Murphy siger, at den Mand, der opdager, hvorledes Kraft kan dræbes, han vil blive større end Nordpolens Opdager. „Chi. Rec. Ser.“ gør en lignende Forbring for den Mand, der opdager en Haarform, der virkelig vil forny Haaret.

At Peary ikke vil lade Dr. Cooks Reforder og Medstaber blive befordret paa „Noelveit“, det vil sikkert ikke skade Cooks Sag i det offentlige Øndomme. Selv om Peary havde sat sig for at gøre saa mange Dumstreger som muligt, saa kunde han vanskeligt have gjort det bedre i saa Henseende, end han har gjort.

Enhvert godt Bidrag til „Danstereen“'s Indhold — Afhandlinger, Indlæg i Dagens Spørgsmaal, Oversættelser o. l. — vil blive modtaget med Paafølgelse og Tak.

Indsendelsen af en ny Holdbar vil ligesaa blive modtaget med baade Paafølgelse og Tak. Skulde paa, Bemærk, at „Dit.“ er vort fælles Blad, som vi maa hjælpe hverandre at føre frem.

Det er en egen Sag at gøre Sammenligninger. Men det forringer ikke den Sandhed, at alle de betydelige Reformvedtægter, som Nebraska's republikanske Regislatur ifølge Platformløfter satte igennem i 1907, heldig har oversteet Spidsroden for Domstolene, medens den demokratiske Regislatur's Vedtægter i 1909, som er bleven angreben, enten er bleven suspenderet eller ligefrem forkastet.

Man tænker paa at arrangere en Negerudstilling i Aaret 1913 til Minde om Negerlavernes Emancipation i 1863. Det bliver altsaa et 50-Aars-Jubilæum. De store Fremstrid, som Negerne i disse 50 Aar har gjort, kendes sikkert af altfor saa, og en Negerudstilling vil rimeligvis tjene til at give den sorte Race Kredit for det Maal af Udvikling, den er naaet til, saa vel som til at hæve dens Selvfølelse. Blot den saa ogsaa maa tjene til at højne Racens Moral og den enkelte personlige Dygtighed.

Lord Northcliffe vender, at Lyftland vil ruge paa England det Næstblik, Lyftlands Krigsflaade bliver stærkere end Englands ditto. Imidlertid paastaar Lyftland, at det bygger Krigsflaade for Fædres Bevarelse. Enten maa den ene af dem være fejl paa det, eller den anden luge at flusse.

„Danstereen“

Med det dansk-amerikanske Stævne paa Moskilde Højskole i Sommer iagde Dr. Phil. Fraenkel med Henblik paa vore dansk-amerikanske Forhold ifølge H. Vobjergs Referat i „Kors og Skjærne“ bl. a.

„Man skulde værne om Modersmaalet, thi det fremmede Sprog var jo dog kun det Værktøj, hvormed man tilegnede sig alt det, der var af Betydning i det nye Land. Men ens Folkeand kunde ikke gengives paa et fremmed Sprog. — En anden Ting var, at det var en Pligt at lære det Lands Sprog, som man agtede at leve i.“

Med at læse disse Ord kom vi til at tænke over, hvad der skal fortaas ved dansk Folkeand. Vel har vi hørt Udtrykket før, men Definitionen af dette Begreb mangler betændelig. Man taler om dansk Folkeand, som om det var noget, enhver Danstereen maatte fortaas, at det skal være ligesom en Nationalejendommelighed. Men det samme som selve Danstereen kan det vel næppe være.

Det er fortrinvis Grundtvigianerne, der taler om dansk Folkeand, og maaske de ved Udtrykket fortaas den Mand, der gaar igennem den grundtvigske Retning. Men hvor stor denne Retnings Indflydelse end har været og er i Danmark, saa baade har der været og er der andre Landsretninger ved Siden af den.

Vi saa nylig Georg Brandes draget frem. Han betragtes i Udlandet som en af Danmarks største Mænd, maaske endog som den største mulevende. Er det da den danske Folkeand, der taler gennem ham og hans Retning? Skønt det maa indrømmes, at han har haft stor Indflydelse i Danmark, saa protesterer vi imod, at den Landsretning, han repræsenterer, skal kaldes den danske Folkeand.

Man turde vel vente at finde den danske Folkeand i Landets nationale Foramling, Rigsdagen. Men det er vanskeligt i hvert Fald for Tiden, at saa sig paa en Nationalaand i denne Foramling. Der er Højre og Venstre og Moderater, — der er for og imod G. Christensen; men nogen Fællesaand er det ikke muligt at saa sig paa.

Dg de er dog danske Alle sammen. Georg Brandes og Socialdemokraterne har ligesaa god Indflydelse i Danmark som nogen anden. Men netop med et aabent Øje for de forskellige Landsretninger i dansk Politikk og Literatur bliver det vanskeligt at begribe, hvad man skal fortaas ved dansk Folkeand.

Dg naar det saa just er vor Folkeand, vi her i Amerika skulde bevare, saa vi for den Sags Skyld skal værne om Modersmaalet, saa kan man komme til at føle sig saa underlig benøvet over Forvirringen.

Dg selv blandt os Danstereen her i Amerika — hvad skal vi fortaas ved vor Folkeand? Er det det danske Foreningsliv med dets kristendomsforladte Morstaber og Forskytelse? Eller hvad? Vi fortaas det ikke.

Der holdtes dansk-amerikansk Højtid under Udstillingen i Aarhus. At der var Mand over denne Føst, det skal ikke nægtes. Men dersom den Mand, der her gjorde sig bemærket, er dansk Folkeand, saa er den danske Folkeand underlig fremmed for Kristendom. Skønt der fejredes 4. Juli en Søndag, var Kristendommen og Selvligheden ikke anvist nogen Plads paa Programmet. Georg Brandes var derimod anvist Plads.

Rej — lad os komme bort fra den forsvulvede Tale om Folkeanden og saa holde os til noget fast og bestemt, noget, man kan saa sig for, og som varer.

Vi er ikke ligegyldige for Danmarks Historie forud for Kristendommens Indflydelse. Men naar der tales om Fædreavn eller Folkeværdier; hvad var der saa? Ja, der var et Materiale, som kunde helliges Herren; men det var Kristendommen, der gav det Bærdi. Helligaanden holdt Indtog i Landet, og han vilde gerne indtage Folket.

Naar der tales om Folkeanden som noget, det i første Række gælder om at bevare, uden at vor kristne Fædreavn og Helligaanden nævnes, saa er man paa Vildspor. Vi vælger i dets Sted at hylde med Ingemann:

„Skabernes Leder, Mandens udbreder, hil det Folk, du bevarer!“

Dg her ser vi en Grund til at værne om Modersmaalet. Ikke om Kristendommens Mand kun kan gengives paa Dansk. Nej, Gud ske Lov, ikke saaledes at fortaas. Guds Mand kan bruge Jordens forskellige Sprog. Det bedste kan nok meddeles af et Folk til et andet.

Dg saa vor lutheriske Kristendomsopfattelse kan meddeles i forskellige Sprog. Hvorledes skulde den ellers være kommet til vore Fædre. (Det maa være en underlig indskrænket Mand, der er bundet til et Sprog.)

Nej, det er ikke for Mandens eller Kristendommens Skyld, vi skal holde paa Modersmaalet. Det er for vor egen Skyld. Modersmaalet er Hjertesproget saa vel for det ene Folk som for det andet. Dg der kunde let tages alt for meget af Indholdet, dersom vi for tidlig gav Slip paa Modersmaalet.

Vi fortaas saa let Betydningen af, naar Past. Wils, Beck sagde: „Tal dansk i Danmark!“ Ugesaa naar en hel Retning tog Ordet imod det fremmede i baade Sprog og Sæd. Misforståelsen med sit eget og Sagnet efter det fremmede er sødelægende for et Folk.

Det er ogsaa ugrundet og meningsløst, naar Lyfterne vil tvinge Sønderjyderne til at ifølge Sprog. De bor jo i deres eget Land, hvorfor skulde de saa ifølge Sprog, fordi de er kommet under fremmed Herkaf!

Underledes forholder det sig med os Danstereen i Amerika. Vi er rejst fra vort Land til et andet Land for at blive hjemme her. At tænke paa her at bevare vor Nationalitet og vort Sprog i det uendelige, det er der ingen Mening i. Det danske Sprog bliver ikke de kommende Slaegters Modersmaal, eller i hvert Fald ikke deres Hjerterprog.

Men netop for at bevare vore aandelige Værdier, de gode litterære Værdier, som vi har modtaget i Arv, derfor maa vi holde paa og værne om Modersmaalet. Det skal jagtens gaa tabt tidlig nok endda.

Men den Tid kan komme — og den er mange Steder ikke fjern — da Balget stilles os imellem enten at give Slip paa Sproget, eller at lade vor Ungdom tabes for vor lutheriske Kirke, ja for Guds Rige, og da er vi klar over, hvad vi vil vælge. — fuldt forvisset om, at det ikke forholder sig med den Helligaand og Kristendommen som med den danske Folkeand, at den kun kan gengives paa Dansk.

Fra Stolens Nabning.

Slutningen af sidste Uge og Begyndelsen af denne var Højtidsdage her i Blair. Først var her Kredsmøde fra Fredag Aften til Mandag Aften. Saa var der Nabningsfest paa Skolen Tirsdag Eftermiddag og Aften. — Om Kredsmødet vil vi lade Kredens Sekretær fortælle. Vi skal blot her meddele lidt fra Stolens Nabning. Men det bliver ogsaa kun lidt, da Red. foretrak at lytte og nyde for at referere. Naar Læserne faar et uvidet Program, faar de lade Fantasierne derfra udmale et Billede af Mødet.

Programmets første Nummer var et Musikstykke, en Piano Solo, af Miss Amanda Hansen. Det næste Nummer var Salmen Nr. 246: „Gud har fra Ewighed givet sin Søn os til Herre.“ Junglet af Forsamlingen til Orgelspil. Efter denne Salme oplæste Pastor Harald Jensen af G. 6. Kap. om Gåden fra Herrens Alter og bad om Guds Betsignelse over Forsamlingen, over Skolen og dens Gerning. Saa atter en Salme, Nr. 397: „Gud, giv os Lærere, der vil.“

Efter at denne Salme var sunget, indfattede Samfundets Formand de nye teologiske Lærere i deres Embeder. Han talte først temmelig omfattende om „vore Statter“, baade de folkelige og de religiøse. Det skulde være Stolens Gerning at delagtiggøre vor Ungdom i disse. Efter Talen fulgte saa den formelle Indvielse af de teologiske Lærere i hver sin Gerning og Stilling.

Saa sang Prof. Lund en engelsk Solosang: „Just for Lo-day.“ Da den var til Ende traadte Past. P. S. Big frem paa Katekret og holdt den egentlige Nabningsstale.

Han oplæste Slutningen af 1. Ptr. 1. Kap. om „Guds Ord, der bliver

evindeligt, og ud derfra talte han om det centrale og blivende i al sand Teologi. Den moderne Teologi er centrifugal; det vil sige, at dens Centrum er flydende. Men den sande Teologi har noget fast og blivende at holde sig til — Guds Ord. Men derom er alle enige. Derfor maa vi definere det nærmere. Ved Guds Ord fortaas vi Guds Aabenbaring, som vi har den i den hellige Skrift. Den er helt igennem Guds Ord, ikke saa mange Guds Ord; men den er Guds Ord som et Hele.

Denne Møde sluttede saa med, at Forsamlingen rejste sig og staaende sang Lutthers Salme: „Vor Gud han er saa fast en Borg.“

Prof. C. A. Hansen takkede Forsamlingen, bad Eleverne, de gamle og de nye, et hjerteligt Velkommen og gjorde nogle Tilføjninger. Det var en fæn og høftidelig Stund, vi havde sammen, og Manden, der hvilede over Mødet, spaaede et godt Mar for Skolen og dens Virksomhed.

Om Aftenen holdtes der atter Møde i Skolens Foramlingshal, hvor Præsternes Rang, Scholm, Seede og Harald Jensen talte.

„Lad din Mund vidt op, og jeg vil fylde den.“ I Harmoni med denne Forjættelse fra Herren vender vi Guds rige Betsignelse over Skolen i det nu begyndte Skoleaar.

Til Pensionstasiens Medlemmer.

Kære Brødre! Jeg ved jo nok, at vi har Forpligtelser, som skal mødes i rette Tid, og det er Kassereren, der skal ud med Pengene. Men vor Kasse er for Tiden omtrent tom, og med en tom Kasse kan jeg ikke møde Udgifterne. Dg nu staar Oktoberterminen lige for Døren. Desuden har vi andre Forpligtelser. Vi har givet Løfter om Raam, som vi skal indfri. Men Kassen har ogsaa en hel Del til gode, særlig mange Smaaummer i Restancer og Kontingent. Derfor Bønner, send mig eders Kontingent, eller hvad I skylder, snarest muligt. Med Broderhjælpens eders M. R. S. S.holm, Kasserer.

Bølgeblint. (Af X.)

5,745,100 Gange slaar Mennefshjertet om Aaret, siger en Regnemester. — Netop saa mange Dollars har en Wall Street Spiller raget ind sidste Aar som sin Gevinst. En Dollar for hvert Hjerteslag og Slag. — Hvad der i Spil er eens Død, er en andens Brød.

Den, der intet har at bestille, har det sværeste Arbejde af alle, siger en gammel Forfatter, Epiktetus. — Dette er vist sandt nok. Men da er det

jo en mærkelig Bagvendthed af os Mennefser, naar vi ifølge en medfødt Hang higer efter at naa den Dag, da vi kan slippe for Arbejde, kan leve det foruden. — Se, der var en ældre Farmer af mit Bekendtskab, som bestemte sig til at forpagte sin Ejendom bort, rejste til Byen og havde gode Dage, hvad han godt nok havde Naad til. Men det gaar ofte saadan i Livet, at man gør Afregning uden Vært. Vor gamle Ven gjorde ikke Regning paa, at han hele sit lange Liv havde været et virksomt Mennefse, hvorfor Lediggangen blev ham en Øri, en krumende Byrde, saa han maatte se at faa fat paa lidt Sysselsbærf igen.

Der er, som dog vist mange har bemærket, en Tendens i Tiden i Retning af at indrette alting, saa det kan gaa af sig selv. Telefonen sparer os utallige Skridt, Byrejser o. lign. Der opfindes stadig finere Maskiner og Redskaber, som sparer saa meget i alle Retninger, at man næsten kunde antage, der nu slet ingen Ting var for Folk at gøre mere paa. Glem ved! Maaske er det netop Mariagen til, at der avertes saa ivrigt om diverse Kurus i Legemsøvelse for Hjelbredets Skyld, idet man godt fortaas, at med alle de Skridt, der spares os, alt det Slid og Slæb, Maskinerne afører i vort Sted: er der ligefrem Fare for at blive angroet — og for saa at afværge denne Ulykke var det, Gymnastiken kom i Kurs.

Man har en lille net Historie om en ung Pige, der havde gaaet en Del Aar paa en højere Skole. En Dag overraskede hendes Fædre hende, som hun var i Færd med at gøre Rumfærd med en Stang. „Men hvad i al Verden er dog dette her, Løs?“ — „Jo, nu skal du bare se, Far, det er for Arminusskernes Udvikling“, og her fremviste hun nu Ørebene. — The old man syntes, der var stor Lighed med disse Bevægelse og dem, han daglig saa Mo' gøre ude i Køkkenet og i Stuerne. — „Tja! er det dog ikke forbaavendes, hvor du kan, Løs! Jil du en Kost paa Enden af Stangen, skulde man se, du ligefrem gav dig i Lag med at feje Gulv.“

Nej, Epiktetus var ingen Dumriin. Dg saa i hans Tid var det Tilfældet, at Arbejdet a d l e d e Mennefset. „En meddelst Smerte er en mindre Smerte“ hedder det et Steds hos Pliniuslæger. Deraf følger vel saa, at en meddelst Glæde er en større Glæde — efter samme Løstegang. Det kommer nok af Gudsdommens oprindelige Bestemmelse: at det ene Mennefse skulde være det andet en Hjelpe.

Kender man en lille Smule til Mennefsene og deres Liv samt sig selv og sit eget Liv og da anvender hin Gudsdommens Hensigt som Maalesnor, maa det afgjort forbaave, hvor fort vi dog er komne. Det er os Stymper, der har skruet den oprindelige Bestemmelse over Øenige, stemt den ned. I Forhold til M e d h j a l p e n er det nu saa som saa. Dette villigere er man derfor til at m e d d e l e sig. Lad os tænke os saadan: Jeg er ude en Dag; det regner, og Sumpet er ligesaa tungt og traagt som Atmosfæren. Saa snart jeg møder en Ven og faar sagt: „Dog for et Hundebærf!“ — øjeblikkelig føler jeg mig lettet, styrket. Thi jeg har delt min Smerte med en anden, og den Del, han fik, slap jeg for.

eller saadan: Jeg spadserer i Parken. Det er en af disse forunderlige benaadede Højtidsdage, da Naturen synes at aande dyb, rig, uforstyrrelig Fred. Fjenden ligesom drysser ned med Lindetræernes fagre Aandedrag. En Rødkæll løser et Elmeblad, men det slagger lydløst ned og lægger sig tavs til Hvile i sin store, grønne Bugge, thi der er Fred rundt om, underfuld Fred. Jeg aander denne Fredstemning, luger den i mig med dybe, dybe Drag. Og hvad er der nu i Vejen? Indtog jeg mere, end mit System kan holde? Thi jeg føler en nimobtaelig Trang til at dele min Glæde, min Stemning, med en anden, med en Ven. — Gode jeg dog nu een, jeg kunde Samtale med. Men ingen Ven viser sig. Da maa jeg nøjes med at skyde Genvej for at kunne møde den gamle, henvissende Dame, der netop gaar sin daglige Morgenrunde. „Indigt Værf til Morgen, Frue.“ Paa Stedet føler jeg min Trang hjulpen. Thi en meddelst Glæde er en større Glæde. —

Dg kan det vel være anderledes, end at du, kære Læser! ved med dig selv, at du kender, føler Trangen i dit Inderte til at fortælle andre om Freden, du selv har funden — fortælle om, hvad der maa til for at faa den i Gje, hvorledes Hjertes Forhold maa være for at den kan bevares, samt om, hvor ufattelig en Ulykke det dog er at besidde denne Fred. Det kan ikke være andet, end at du idelig føler dig tilfjendnet til at vidne om Hvilen i Troen paa Syndernes Forladelse for Jesu Skyld — ikke netop med mange eller pragtfulde Ord, thi en enkelt Sætning, der klinger med Korsets Klang, er mere værd end en Totimersprædiken, hvor der er Sovmod hos.

Jo, du vil meddele, du vil vidne om dette dit højest, dette dit kæreste; og du føler dig lykkelig derved. Thi en meddelst Glæde er en større Glæde — og da først for Alvor i denne Forbindelse, fordi her meddeler man ikke sig, men tværtimod det, som Mandens er.

Prämietilbud!

Vi har sikret os et betydeligt Parti særdeles smukke Farvetryksbilleder, Størrelse 16x20 Commer. Der er sels forskellige Billeder over følgende Emner:

- Foraar
Efteraar
En Hmedje paa Landet
Ved Aaen
En Indbydelse
Ferskner og Hindbær

Emnerne er vel valgte og mesterlig fremstillede. Billederne vil være en Pryd i ethvert Hjem. Vi har besluttet, saa længe Oplaget varer, at sende alle sels Billeder FRIT til enhver, der sender os en ny Holdbar af „Danstereen“, ledsaget af \$1.50 som Forskudsbetaling for et Aar.

Billederne alene bør være den Sum værd. Prøvetryk af alle sels Billeder i Miniatur sendes frit paa Forlangende.

Danish Lutheran Publ. House Blair, Nebr.